

Natallia Bialiyeva: Přístup ke vzdělání z hlediska hodnot pěstovaných v rodině. Mezinárodní srovnání

Bakalářská práce

Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze

Posudek oponenta

Práce Natallie Bialiyevy vstupuje do velmi široké a obsáhlé problematiky. Ostatně to ukazuje i struktura teoretické části její práce: kapitoly Vzdělávání (na 7 stranách), Kultura (na 3 stranách), Rodina (na 3 stranách) a „Nahlížení společnosti z hlediska hodnot“ na 6 stranách, to vyžaduje vždycky jen ten nejhrubší nástřel problematiky, tudíž i nekonečné množství otázek, které zůstávají nezodpovězeny. Na druhé straně toto téma chtě nechtě vyžaduje se o uvedených oblastech zmínit. Ale asi víc zacíleně. Znamená to, že by bylo potřeba co nejdříve spojit teoretickou část s cílem práce formulovaným na str. 11. Takhle jde o práci, která má náčrtek teoretické části v uvedené struktuře a rozsazích a pak následuje empirická část, která s teoretickou částí nemá vlastně nic společného.

To není tak neobvyklý jev v bakalářských pracích. Ale přesto se musím zeptat:

Proč autorka vybrala z možností, které nabízí výzkumy EVS pro indikace „hodnot pěstovaných v rodině“ právě samostatnost, pracovitost a snášenlivost a ohleduplnost? O co je tento výběr opřený? Testovala autorka alespoň baterii v otázce č. 49 například vícerozměrnou analýzou tak, aby se ukázalo, že právě tyto tři vlastnosti jsou nejvýznamnější? A kde? Ve které zemi? Nebo výběr opřela o nějaké srovnávání s již publikovanými výsledky těchto výzkumů? Nebo jde o oporu vycházející z nějakého teoretického konceptu?

Další otázka je spojena s tématy, která jsou v současnosti v akademické obci u nás předmětem vášnivých diskusí. Jedná se o vztah mezi podíly studujících z generace a velikostí HDP na hlavu. Diskuse se vede o to, co je dřív – zda vysoký HDP na hlavu a potom si země může dovolit výrazně vyšší podíly studentů v terciárním vzdělávání z daných generací, nebo je právě růst podílů studentů terciárního vzdělávání zdrojem růstu HDP na hlavu? A skutečně jde o tato kvantitativní hlediska jako stěžejní? Atd. Autorka srovnává mnoho zemí. Lze z těchto srovnání něco vyvodit o této problematice?

To, že autorka zvládla samotné zpracování dat a práci s regresní analýzou je cenné. Prokázala dovednosti, které nejsou na FHS obvyklé a prokázala, že s nimi umí pracovat. To, že zformulovala jasné hypotézy a pak využila relevantní data a jejich obvyklé zpracování pro jejich potvrzení/vyvrácení, je také možné v bakalářských pracích na naší fakultě vidat jen

zřídka. To jsou nepochybně klady práce. Pro autorku šlo o dobré procvičení nástrojů a postupů. Ale o malé propojení s teoretickými východisky. To ovšem znamená, že výsledná srovnání jsou vlastně na vodě.

Jednu poznámku k základnímu prameni: jsou uváděna data z výzkumu World Value Study. Tento výzkum se ale u nás od roku 1991 neuskutečnil. V Evropě a Severní Americe probíhá výzkum European Value Study, který je uveden v příloze, ale ten není ve všech indikacích shodný s výzkumem World Value Study. Nicméně v indikacích, s nimiž se tu pracuje, shodný je.

Práce Natallie Bialiyevy je pozoruhodná i tím, že je psána poměrně pěkně česky. Chyb je v ní sice hodně, ale na cizinku mnohem méně, než by se dalo čekat. Řada prací zpracovaných od studentů českého původu má chyb jen o málo méně...

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit jako velmi dobrou.

Libor Prudký

FHS UK

Praha, 7. 3. 2010